

SÈRIE 0

Criteris generals de correcció de l'examen de Geografia (PAU)

Els exercicis de l'examen de Geografia pretenen ser demostratius de l'assoliment de les competències específiques vigents en aquesta matèria, tal com es recullen al Decret 171/2022, de 20 de setembre, d'ordenació dels ensenyaments de batxillerat (DOGC núm. 8758, de 22.7.2022, pp. 199-209). Són les següents:

Competència 1

Cercar, seleccionar i combinar informació sobre els reptes ecosocials actuals a nivell espanyol, comparant fonts i analitzant-ne la seva fiabilitat, per desenvolupar el pensament crític i posicionar-se a favor dels objectius de desenvolupament sostenible.

Competència 2

Descobrir i analitzar la complexitat de l'espai geogràfic català, amb els elements i dinàmiques que el configuren, per valorar els diferents paisatges rurals i urbans i proposar alternatives de gestió territorial, amb criteris de sostenibilitat, equilibri i dinamisme econòmic.

Competència 3

Identificar i caracteritzar els medis naturals catalans i espanyols, relacionant-los amb els europeus i mundials, i amb els paisatges a què han donat lloc, per valorar-ne el grau de preservació i d'equilibri ecològic.

Competència 4

Aplicar mètodes i tècniques propis de la geografia per localitzar i interpretar fenòmens territorials i les seves interrelacions, plantejar investigacions, fer propostes d'actuacions i comunicar els resultats emprant el vocabulari pertinent.

Competència 5

Interpretar la globalització com a context de l'evolució dels sistemes econòmics i els comportaments socials recents, investigant les seves relacions de causa i efecte, per promoure el respecte a la dignitat humana i al medi ambient com a base d'una ciutadania global.

Competència 6

Reflexionar críticament sobre la cohesió territorial i les injustícies socials en els àmbits català i espanyol, mitjançant l'anàlisi de la seva diversitat d'estructures socioeconòmiques, demogràfiques i paràmetres de gènere, per fer propostes d'acció amb criteris de solidaritat, compromís i justícia social.

Competència 7

Mobilitzar i valorar coneixements geogràfics per aportar solucions innovadores a contextos en transformació, millorar la vida de les persones i fomentar l'autoaprenentatge permanent.

Pel que fa als criteris de correcció de l'examen:

S'ha de respondre les quatre qüestions amb concreció i claredat.

En tots els exercicis es valora la utilització dels termes i els conceptes de la Geografia i les capacitats d'anàlisi i de comunicació o síntesi dels elements, agents i processos implicats en els fenòmens geogràfics. També l'establiment de les relacions fonamentals necessaris per això.

Es tenen en compte els aspectes generals següents: una correcta estructura i organització de la resposta, l'ordre lògic, la precisió i el rigor conceptual, la capacitat d'argumentació, la comprensió i comunicació dels coneixements, la riquesa del llenguatge emprat (especialment pel que fa a la utilització del vocabulari específic de la Geografia).

La correcció gramatical, l'ortografia, la presentació i una cal·ligrafia llegible també es valoren. En aquest sentit es podrà descomptar fins a 1 punt en el conjunt de l'examen (10% de la nota) per deficiències en la presentació de l'examen, si la redacció és incoherent, mancada de cohesió, de correcció lingüística, o no es fa un ús adequat de la terminologia específica.

Pel que respecta a la correcció de l'exemple d'examen de la sèrie 0:

Exercici 1

*Es recolza en una font tipus text, en aquest cas, notícia apareguda en un mitjà d'informació.

1.

L'estudiant hauria d'esmentar i explicar com a mínim tres idees de les següents:

La pèrdua de la coberta vegetal fàcilment pot derivar en uns quants problemes com:

- erosió del sòl
- inundacions
- pèrdua d'hàbitats d'espècies vegetals i animals
- pèrdua de biodiversitat vegetal i animal

2.

L'estudiant ha d'esmentar, com a mínim, dues justificacions del bloc d'aspectes a favor, i dues més del bloc d'aspectes en contra (0,25 punts per idea).

A favor d'impulsar projectes urbanístics:

- Els habitatges que s'hi puguin construir són un element per generar riquesa en forma d'impostos.
- Els habitatges poden incentivar el desenvolupament de sectors diversos de l'economia.
- Els treballs de manteniment de les parcel·les construïdes ajuden a mantenir els boscos alliberats de biomassa.
- En general poden esmentar-se arguments favorables de caràcter econòmic.

En contra:

- Cal preservar els últims espais naturalitzats de la costa Brava.
- En alguns casos s'acaben desforestant grans zones arbrades per construir-hi.
- Les obres que es realitzen poden estar afectades per irregularitats en la tramitació o, fins i tot, vincular-se a casos de corrupció.
- Els residents d'aquestes zones solen ser persones desvinculades del territori.
- Els drets de pas d'aquestes zones solen no respectar-se i quedar anul·lats pels nous habitatges.

3.

L'estudiant ha d'esmentar, com a mínim, 2 dels punts següents o d'alguns altres que el corrector pugui considerar com a correctes:

- Diversitat biològica i d'ecosistemes que li són propis. Hi té presència una vegetació molt especialitzada, amb plantes adaptades al sòl sorrenc, la sequedat i l'alta salinitat, a més de multitud d'insectes, alguns rèptils i diferents espècies d'ocells insectívors.
- Per la particularitat dels seus paisatges, i com a zona de contacte entre els ambients marins i els terrestres.
- Existència de zones dunars.
- Component estètica i de gaudi natural d'aquests entorns.
- Presència d'alguns dels últims espais naturals poc antropitzats de la costa Brava.
- Ajuden a la preservació de la façana litoral davant de l'impacte dels temporals.

Exercici 2

*Es recolza en una font gràfica, en aquest cas, un parell de climogrames.

1.

Lleida té un clima mediterrani semiàrid amb tendència continental, que és el propi de la vall de l'Ebre. Els hiverns són humits i molt freds i els estius càlids. La mitjana de precipitació anual és bastant escassa, d'uns 340 mm, amb màxims a la primavera i tardor i sequera estival i hivernal. No és estrany que al llarg de l'any puguin registrar temperatures d'alguns graus centígrads sota zero a l'hivern i de fins a 40 °C a l'estiu. És característica la boira que a l'hivern sol ocupar la vall del Segre durant dies.

El clima de Barcelona és de tipus mediterrani litoral. La precipitació mitjana anual se situa al voltant dels 600 mm., amb valors lleugerament més elevats a la serra de Collserola que arran de costa. L'estació més plujosa de l'any és clarament la tardor (sobretot els mesos de setembre i octubre), seguida de la primavera i l'hivern, mentre que l'estiu és la més seca, amb un mínim pluviomètric als mesos de juny i juliol. Pel que fa a la temperatura, l'amplitud tèrmica és moderada. D'una banda, els hiverns són suaus, amb mitjanes de 9 a 12 °C. Cal destacar que la temperatura nocturna és especialment elevada al centre de la ciutat, on pràcticament no gela mai. D'altra banda, els estius són calorosos, amb mitjanes de 23 a 26 °C durant els mesos de juliol i agost. La proximitat al mar fa que l'ambient xafogós sigui una de les característiques principals de l'estiu barceloní, amb una temperatura màxima que només supera àmpliament els 30 °C durant les calors més fortes.

2.

Entre els efectes del canvi climàtic que l'estudiant esmentarà al seu informe poden citar-se:

(es podran esmentar fins a 5, amb una valoració de 0,25 cadascun)

-L'increment i la intensificació de les onades de calor.

-Estius cada vegada més llargs, és a dir, del període en què hi ha dies de calor (aquells que assoleixen o superen els 30 °C. Per tant, un augment, per exemple, en el risc dels incendis forestals i de les seves dimensions.

-Increment de nits tropicals i tòrrides.

-Augment de la temperatura de l'aigua del mar. Per tant, afegit a d'altres circumstància, pot contribuir a la intensitat de les tempestes en períodes com el final de l'estiu/inici de tardor.

-Augment d'episodis de precipitacions intenses i torrencials (per tant, increment del risc d'inundacions).

-Arribada més intensa de pols sahariana (impulsada pels vents amb aquest origen) i de pluges de fang.

- L'ascens tèrmic es consolidarà arreu de Catalunya i les precipitacions seran més espaciades en el temps, amb un nombre de sequeres més elevat i més intenses, l'empobriment dels sòls s'anirà escampant les properes dècades, de manera que les zones que ara són semiàrides correran el risc d'esdevenir àrides i algunes que encara no són –avui, semiàrides–, s'hi tornaran.

-Afectació en la vegetació i la fauna.

-Litoral amenaçat per l'increment en el nivell del mar i pel major embat dels temporals.

Exercici 3

*Es recolza en una font gràfica, en aquest cas, en una fotografia.

1.

La resposta cal centrar-la, bàsicament, al voltant de la distribució de la vegetació en pisos altitudinals segons les temperatures i les precipitacions. Si ens centrem en el cas d'una serralada com els Pirineus, en tractar-se d'un paisatge vegetal alpí, caldrà distingir entre:

1. El pis o estatge subalpí (entre 1.200 i 2.400 m.), que inclou formacions de coníferes com ara les pinedes de pi negre i les avetoses (de vegades barrejades amb faigs) i un sotabosc format per arbustos com la nabinera i el rododendre.

2. El pis o estatge alpí (entre 2.400 i 3.000 m.) pot estar més de mig any cobert de neu, de manera que l'única vegetació que pot desenvolupar-s'hi és la que conformen els prats alpins.

3. El pis o estatge nival (per damunt dels 3.000 m.), on només creixen petites plantes rupícoles adaptades a les roques, com ara líquens i molses.

Fora del Pirineu i de les gran serralades alpines, a la resta de zones de muntanya, en assolir menors altituds, no hi sol haver el pis o estatge subalpí, sinó el que denominem "montà", en el qual dominen formacions de boscos caducifolis (a la zona atlàntica o que reuneixen condicions similars) o perennifolis (a la mediterrània).

2.

Entenem per paisatge cultural el resultat de la interacció en el temps entre les activitats humanes i el medi natural. La seva expressió és un territori percebut i valorat per les seves qualitats culturals, producte d'un procés i suport de la identitat d'una comunitat. La intervenció humana es produeix modificant el paisatge natural inicial. Té a veure amb processos relacionats amb les produccions econòmiques, l'habitatge o les vies de comunicació, entre d'altres.

Els elements que influencien en la seva configuració són:

- el medi natural, que condiciona les respostes culturals i a diferenciar les cultures entre si.
- l'estructura social (formes de parentiu, de família, de classes socials, de poder, d'organització i d'administració política, etc.).
- les creences o visions del món: comporten la configuració d'imaginari col·lectius, de pràctiques religioses, de tradicions, etc.
- els mitjans de comunicació i de transmissió col·lectiva (rituals, llengua, art, folklore, màgia, etc.)

Tots ells tenen una component territorial molt rellevant perquè es relacionen tant amb el medi físic en el qual s'estableixen i amb el qual hi interactuen.

3.

Els que es citen són exemples dels molts que poden ser vàlids:

- Paisatge rural del Priorat / l'horta de València / vinyes de la Rioja / plana agrícola del delta de l'Ebre / de la conca de Tremp / pla d'Urgell, etc.
 - Una colònia industrial i els seus entorns (Borgonyà, l'Ametlla de Merola, etc.)
 - Localitat i els seus entorns condicionats per una infraestructura, en aquest cas de transport: Portbou amb el seu complex ferroviari.
 - Zona de turons del Baix Empordà
 - Miravet i el riu Ebre
 - Guadix i les seves cases cova (Granada)
 - Aranjuez amb els seus jardins (Madrid)
- Etc.

Exercici 4

*Es recolza en una font cartogràfica i estadística.

1.

Explicació causal i de les conseqüències, si escau, de la distribució espacial del fenomen esmentat que es mostra al mapa.

Aquestes províncies se situen al nord-oest peninsular, espais majoritàriament amb escàs dinamisme econòmic, especialment a l'àmbit rural d'aquestes. Es troben molt vinculades al sector primari i/o que han patit durs processos de reconversió dels sectors econòmics com la indústria o la mineria. Moltes d'aquestes províncies han participat en els grans moviments de població (per exemple, les migracions transoceàniques i cap a Europa). Dins de la resposta es podrà fer esment a les possibles diferències destacables entre les províncies, i es podran donar referències a esdeveniments com les migracions transoceàniques o bé cap a altres països del continent europeu.

2.

Bàsicament estem parlant de l'accentuació de la tendència a l'envelliment davant del fet que és la població jove la que s'ha vist afectada per aquest tipus de desplaçaments.

3.

Identificació de les províncies en relació amb la xifra en què apareixen al mapa (caldrà identificar correctament 5 de les 10 possibles):

1) Orense/Ourense	2) Lugo	3) Pontevedra
4) La Corunya /La Coruña/ A Coruña	5) Astúries/Asturias	6) Zamora
7) Lleó/León	8) Salamanca	9) Santa Cruz de Tenerife
10) Sòria/Soria		